

PROJEKT ŠPECIALIZAČNÉHO ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE PATOLOGICKÁ ANATÓMIA

(v súlade s Výnosom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 18. novembra 2013 č. S08305 OL-2013, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 17. septembra 2010 č. 12422/2010-OL)

1. Patologická anatomia je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá etiopatogenetickou a morfológicko-funkčnou diagnostikou chorôb počas života človeka a smrti, a to zhodnotením výsledkov laboratórneho vyšetrenia všetkých z tela pacienta odobratých vzoriek buniek a tkanív s využitím morfológických a ďalších špeciálnych analýz. Poskytuje a interpretuje výsledky diagnózy choroby a určenia jej príčin, ako aj prediktívno-prognostických parametrov chorobného stavu, čím prispieva k voľbe optimálnej terapie.
2. Špecializačné štúdium trvá **minimálne štyri roky**.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v doktorskom študijnom programe v študijnom odbore všeobecné lekárstvo.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Položka 1

Rozsah teoretických vedomostí

1. makroskopická a mikroskopická patológia,
2. ultraštruktúrna a molekulová patológia,
3. pitva,
4. biológia, morfológia a funkcia ľudských tkanív a orgánov v zdraví,
5. odber, transport a ďalšie spracovanie odobratých buniek, tkanív a telesných tekutín v laboratóriách pracovísk patológie,
6. regresívne a metabolické chorobné zmeny buniek, tkanív a orgánov,
7. progresívne chorobné zmeny buniek, tkanív a orgánov,
8. poruchy rastu ľudského organizmu a jeho súčastí, vrátane vedomostí z teratológie,
9. zápalové zmeny,
10. lokálne a celkové poruchy krvnej a lymfatickej cirkulácie,
11. príčiny vzniku (etiologická patológia) a priebehu chorôb (kauzálna formálna patogenéza), vrátane environmentálnej patológie,
12. imunopatológia (patológia imunodeficitových, imunoproliferatívnych, hypererergických a autoimunitných ochorení, patológia protinádorovej a transplantačnej imunity), príčiny a spôsoby vzniku nádorových ochorení,
13. systematika a klasifikácia nádorových ochorení,
14. určovanie typu, biologickej povahy, stupňa malignity, štádia a sledovania priebehu nádorového ochorenia, ako aj určovania jeho významných prognostických a prediktívnych faktorov (s využitím metodológie imunohistochemických a molekulovo-biologických analýz),

15. špeciálna patológia chorôb jednotlivých systémov ľudského organizmu (kardiorespiračného, hemopoetického, lymfatického, gastrointestinálneho, uropoetického, pohlavného, nervového, pohybového, endokrinného systému, chorôb novorodenca, kože a zmyslových ústrojov a pod. ,
16. kódovanie, registrácia, elektronické spracovanie údajov a ďalšie hlásenie infekčných a nádorových, prípadne ďalších ochorení,
17. nové metódy laboratórnej analýzy v odbore a jej interpretácia a využitie pre klinickú prax,
18. manažment práce na pracoviskách patológie, mechanizmy externej a internej evalvácie kvality práce a spôsoby a metódy konzultačnej činnosti v odbore,
19. právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti, vrátane vedomostí o princípoch bezpečnosti pri práci.

Položka 2

Rozsah praktických zručností a skúseností

Oddiel 1

A. Minimálny počet zdravotných výkonov

1. bioptická histologická diagnostika s využitím histologických, histochemických a imunohistochemických metód, z toho	5 000
1. 1 biopsie onkologických ochorení	1 000
2. bioptická cytologická diagnostika vyšetrení, z toho:	3 000
2.1 cytologické vyšetrenia z negynekologickej cytológie	1 000
3. pitvy a nekroptická diagnostika, vrátane pitiev detí a ich nekroptických histopatologických vyšetrení	100 samostatných pitiev
100 asistencií

B. Praktické skúsenosti

1. základné princípy fixácie a ďalšieho spracovania buniek, tkanív a telesných tekutín v laboratóriách pracoviska patologickej anatómie,
2. princípy histologickej, imunofluorescenčnej a elektrónovo-mikroskopickej vyšetrovacej techniky,
3. princípy cytologických, histologických, cytochemických a histochemických, imunohistologických a imunohistochemických metód laboratórnej práce v patológii, ich možností a limitov,
4. základné princípy molekulárno-biologickej analýzy buniek a tkanív a princípy ich využitia pre bioptickú diagnostiku,
5. analýza klinických a laboratórnych nálezov, schopnosť racionálnej indikácie použitých laboratórnych postupov a následná tvorba algoritmov diagnostického postupu v bioptickej diagnostike,
6. schopnosť posúdiť reprezentatívnosť vyšetrovanej vzorky, limity jej diagnostickej výpovede a určenia postupu pre jej vyšetrenie na špecializovanom pracovisku,
7. princípy racionálnej medziodborovej a zahraničnej spolupráce v diagnostickom procese,
8. informačné systémy a manažment pracoviska patológie,
9. spôsob komunikácie s klinickými pracoviskami (odosielateľmi materiálov na bioptické vyšetrenie) a schopnosť interpretovať bioptický záver v kontexte klinického stavu pacienta,
10. komunikatívnosť a manažovanie klinicko-patologických seminárov,

11. princípy vedeckej analýzy bioptických vyšetrení a jej interpretácie formou prednáškových a publikačných výstupov,
12. zásady makroskopickej a mikroskopickej diagnostiky chorobných procesov v rámci nekropsie,
13. zásady pitevnej techniky a odberu nekroptického materiálu na mikroskopické, mikrobiologické, genetické, toxikologické, prípadne iné vyšetrenie,
14. schopnosť interpretácie nekroptických nálezov v kontexte klinicko-laboratórnych nálezov a hodnotenia úrovne poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Oddiel 2

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína dňom zaradenie do špecializačného štúdia podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou, súčasťou ktorej je obhajoba písomnej práce, záverečná pitva a záverečná teoreticko-praktická skúška formou vyšetrenia bioptických a cytologických preparátov a sformulovania diagnostických a diferenciálno-diagnostických záverov.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotníckej praxe vykonávanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

1. pracoviská patologickej anatómie, **z toho** **48 mesiacov**
2. pracoviská patologickej anatómie výučbového zdravotníckeho zariadenia minimálne **5 mesiacov**

Realizácia špecializačného štúdia je ďalej podrobnejšie rozpracovaná v časovo-tematickom pláne. **Vzdelávacie aktivity vrátane teoretickej časti prípravy na vzdelávacej ustanovizni sa započítavajú do dĺžky povinnej odbornej praxe.**

Zoznam povinnej a odporúčenej literatúry

I. Učebnice patológie pre pregraduálne a postgraduálne vzdelávanie:

- Zaviačič M. a spol.: Kompendium patológie. 1. a 2. diel. Bratislava, UK 2002
- Harish Mohan: Patológia, Prvé slovenské vydanie, Editori slovenského vydania: Danihel L., Plank L., Slovenské vydanie 2011: Balneotherma, s.r.o.,
- Underwood J.C.E.: General and systematic pathology. Edinburgh, Churchill Livingstone 2004 a novšie vydania.
- V. Kumar a spol.: Robbins Basic Pathology. Philadelphia, Elsevier Saunders 2013, a novšie vydania
- Schrijver: Diagnostic Molecular pathology. Berlin-Heidelberg, Springer Verlag 2011 a novšie vydania.